

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/190/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118371926
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:6118371926.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 50 361 368, v mene ktorej koná ako advokát a konateľ JUDr. Veronika Doláková (rod. Kubriková), PhD., proti žalovanej: D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., U. XXX/X, o zaplatenie 1.081,69 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 11. júla 2019, č. k. 13Csp/47/2019-97, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí žaloby a výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd Komárno (ako súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 11. júla 2019, č. k. 13Csp/47/2019-97 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.081,69 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.081,69 eur od 15.9.2015 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

1.2. Žalobu v časti 23 % zmluvného úroku ročne od 15.9.2015 zamietol.

1.3. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 100 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

2.1. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobca si návrhom doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 2.11.2018 uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy vo výške 1.081,69 eur s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.081,69 eur od 15.9.2015 do zaplatenia, s 23% úrokom ročne zo sumy 1.081,69 eur od 15.9.2015 do zaplatenia a náhradu trov konania. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že Poštová banka, a.s. ako veriteľ dňa 19.10.2007 uzavrela so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, súčasťou ktorej sú Všeobecné obchodné podmienky, Obchodné podmienky pre úver. Na základe zmluvy bol žalovanému zo strany žalobcu poskytnutý úver vo výške 1.327,76 eur a žalovaný zaviazal vrátiť poskytnuté prostriedky v splátkach, s lehotou splatnosti dohodnutou v zmluve. V dobe od uzatvorenia zmluvy po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v listine „Aktuálny stav úveru“. V dôsledku omeškania žalovaného vzniklo pôvodnému veriteľovi - Poštová banka, a.s. - v zmysle Obchodných podmienok pre úver právo požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva, ktorý nárok si uplatnila výzvou. Následkom toho sa stal úver vrátane príslušenstva predčasne splatným.

2.2. Žalobca ďalej uviedol, že pohľadávka voči žalovanému bola už uplatňovaná na rozhodcovskom súde, ktorý žalobe vyhovel rozhodcovským rozsudkom z 11.11.2017. Žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie bola zamietnutá. Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe písomne uzatvorených zmlúv o postúpení pohľadávok, a to na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2010, uzavretej medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupníkom pod poradovým číslom XXXXX, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 24.02.2011 uzavretej medzi spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupcom a spoločnosťou PRO CIVITAS, s.r.o. ako postupníkom pod poradovým číslom XXXXX, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014 uzavretej medzi spoločnosťou PRO CIVITAS, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. ako postupníkom pod poradovým číslom XXXXX a Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014, uzavretej medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s., teda žalobcom ako postupníkom pod poradovým číslom XXXXX.

3. Okresný súd Banská Bystrica bol pri doručovaní platobného rozkazu z 8.1.2019 žalovanému neúspešný, a keďže žalobca navrhol pokračovať v konaní na príslušnom súde, Okresný súd Banská Bystrica postúpil spis Okresnému súdu Komárno, ktorému spor napadol 27.3.2019. Žalobca v podaní doručenom súdu 9.7.2019 doplnil skutkové tvrdenia, keď uviedol, že celkové náklady na úver boli 24.659,43 Sk.

4.1. Z vykonaného dokazovania na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo v neprítomnosti riadne predvolaného právneho zástupcu žalobcu a žalovaného mal súd za preukázané, že medzi postupcom Poštová banka, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 19.10.2007 uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej postupca poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 40.000 Sk (1.327,76 eur), ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 60 mesačnými splátkami po 1.129,- Sk, splatnými k 19. dňu kalendárneho mesiaca, pričom termín splatnosti 1. splátky bol 19.11.2007, pri úrokovej sadzbe vo výške 23%, pri RPMN 26,58%, pri celkovej výške nákladov 27.659,45 Sk.

4.2. Podaním zo 4.9.2009 Poštová banka, a.s. žalovaného vyzvala na úhradu sumy vo výške 1.168,08 eur z dôvodu, že pohľadávka zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX sa stala predčasne splatnou k 4.9.2009. Veriteľ vyčíslenú sumu pohľadávky špecifikoval ako dlžnú istinu vo výške 1.081,69 eur, úrok vo výške 58,17 eur, poplatky za upomienky vo výške 28,22 eur, úhrnom vo výške 1.168,08 eur. Žalovaný si uvedenú výzvu prevzal 9.9.2009. Súd mal zmluvami o postúpení preukázanú reťaz postúpení až v prospech žalobcu. Na daný skutkový stav aplikoval popri ustanoveniach § 52 a nasl. OZ aj ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z., v znení účinnom v čase uzavretie predmetnej úverovej zmluvy, ako aj § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a vzťah strán sporu posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy.

5. Prvoinštančný súd vychádzal zo zistenia, že žalovaný podľa aktuálneho stavu úveru realizoval do 26.3.2010 platby vo výške 737,06 eur, dňa 15.7.2015 uhradil sumu 4,30 eur a dňa 14.9.2015 uhradil sumu 11,41 eur. Žalovaný úhrnom uhradil svojmu veriteľovi sumu vo výške 752,47 eur, z ktorej veriteľ žalovaného započítal na istinu sumu vo výške 246,07 eur. Potom súd uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie dlžnej istiny vo výške 1.081,69 eur považoval za dôvodný (1.327,76 - 246,07).

6.1. Pokiaľ si strany sporu v zmluve dohodli úrokovú sadzbu 23% ročne, podľa názoru súdu zostal nepreukázaným nárok žalobcu na 23 % úrok ročne zo sumy dlžnej istiny úveru po predčasnom zosplatení úveru, teda po 4.9.2009. V tejto súvislosti uviedol, že podľa § 503 ods. 1 prvá a posledná veta Obchodného zákonníka Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

6.2. Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu pre veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dohodnutú dobu - do konečnej splatnosti úveru. Využitím práva predčasného zosplatenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku spotrebiteľa ako dlžníka, ktorý stráca výhodu splátok splatných do termínu konečnej splatnosti, teda čerpané peňažné prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú - do konečnej splatnosti, ale dlžnú sumu čerpania musí dlžník vrátiť veriteľovi predčasne, bez nároku na zmluvne dohodnutú odmenu v podobe úroku splatného až po predčasnom zosplatení úveru. Po uvedenom dni žalobcovi podľa názoru súdu už nevznikol ďalší nárok na úrok z úveru.

7.1. Poznamenal, že názor konajúceho súdu o (ne)dôvodnosti nároku žalobcu na úrok z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru je v súlade s rozhodnutiami iných (a vyšších) súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/112/2018 - 136 z 27.3.2019, č. k. 25Co/355/2017 - 85 z 11.4.2018, č. k. 6Co/179/2017 - 71 z 13.12.2017, č. k. 25Co/307/2013-51 z 22.1.2014, č. k. 5Co/175/2013-146 z 30.4.2014, ale aj rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 30/2012-145 z 30.5.2012 a v súvislosti s ním aj uznesenie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14 z 18.9.2012, v ktorých bola právoplatne riešená otázka nároku veriteľa na úrok z úveru po splatnosti úveru.

7.2. Názor konajúceho súdu je zhodný s názorom zaujatým aj v odbornej právnickej literatúre - M., L. Komentár k § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka. In: Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 ? 880. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015 str. 2293 („Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania. Takýto záver je logický, pretože z podstaty zmluvného úroku vyplýva, že je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. V opačnom prípade by na ťarchu účastníka dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z pôžičky, jednak úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo ak veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 OZ. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej má veriteľ právo na zmluvné úroky aj počas doby, po ktorú je dlžník v omeškaní s vrátením pôžičky, pretože aj počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi prostriedkami nakladať a dlžník by mal mať povinnosť kompenzovať veriteľa za celý čas, po ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Sankciou za omeškanie dlžníka, motiváciou, čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania. Aj dohody, ktoré obsahujú právo veriteľa na zmluvné úroky za čas omeškania dlžníka, odporujú účelu zákona, a preto ich treba považovať za neprípustné.“).

8.1. Uvedenú právnu úpravu v ust. § 503 ods. 1 prvá a posledná veta Obchodného zákonníka nemožno vykladať tak, že veriteľovi dlžníka vzniká za dobu po predčasnom zosplatnení (dlžnej) sumy čerpaných úverových prostriedkov nárok na (ďalší) úrok, keďže citované zákonné ustanovenie jednoznačne upravuje moment splatnosti úrokov. Veriteľovi žalovaného ku dňu predčasného zosplatnenia úveru podľa § 565 OZ vzniká nárok na dovtedy neuhradené splátky úveru, splatné do vyhlásenia predčasnej splatnosti, vrátane dovtedy splatného a neuhradeného úroku z čerpanej úverovej istiny, ale aj nárok na predčasne zosplatnenú istinu úveru zahrnutú pôvodne v splátkach splatných po dni predčasného zosplatnenia úveru. Z uvedeného vyplýva, že splatnosť úrokov súvisí so záväzkom (predčasne) vrátiť čerpané peňažné prostriedky a nie s momentom reálneho zaplatenia čerpaných peňažných prostriedkov. Zaviazanie žalovaného na zaplatenie odplaty v podobe priznania uplatneného úroku z dlžnej istiny aj za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do nešpecifikovanej budúcnosti by bolo v rozpore s § 53 ods. 6 OZ, keď by takáto odplata nepochybne prevýšila najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov.

8.2. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti 23 % zmluvného úroku ročne od 15.9.2015 do zaplatenia zamietol ako nedôvodnú.

9. Z dlžnej sumy istiny vo výške 1.081,69 eur vznikol žalobcovi nárok na úrok z omeškania, ktorý si žalobca uplatnil od 15.9.2015, aj keď žalovaný sa dostal do omeškania ešte v roku 2009, po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a to o 8 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, ktorá ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti, až do 13.4.2011 bola 1%, preto súd o úroku z omeškania rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

10. O náhrade trov konania prvoinštančný súd rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní procesne úspešnému žalobcovi vo veci samej priznal 100% náhradu trov konania, najmä keď žalobca bol neúspešný len v časti príslušenstva v podobe zmluvného úroku (§ 121 ods. 3 OZ). Lehotu na plnenie súd žalovanému určil v súlade s § 232 ods. 3 CSP.

11. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu, v ktorom súd žalobu v časti 23 % zmluvného úroku ročne od 15.09.2015 zamietol. Podané odvolanie odôvodnil podľa ustanovenia § 365 odsek 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/, g/, h/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. (ďalej len „CSP“) tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12.1. Podľa jeho názoru je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Je zrejmé, že súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom zjavné naplnené nebolo. V tejto súvislosti poukázal napríklad na § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „ZOS“), podľa ktorého: „Spotrebiteľ má právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti. V takom prípade je spotrebiteľ povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.“ Výkladom a contrario, v prípade, ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru.

12.2. Poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

13.1. V prípade zmluvného úroku žalobca zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Uvedené znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa (žalobcu) za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať.

13.2. Citujúc ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka poznamenal, že uvedené ustanovenie upravuje obdobie, za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok. Uvedené znenie upravuje obdobie, za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok. Už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti.

14.1. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí, do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Je nepochybné, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanému musel byť tento zámer vzhľadom formuláciu jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa žalovaný oboznámil a vyjadril s nimi súhlas, čo potvrdil svojím podpisom na Zmluve. Tento záver konštatoval vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd ČR Rozsudkom 32Cdo 3830/2014.

14.2. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovaného, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Možno teda zhrnúť, že v prípade zmluvného úroku ide de facto o odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, pričom v uvedenom prípade k vráteniu plnej výšky úveru zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo, na základe čoho je žalobca naďalej oprávnený aj na zaplatenie tejto položky.

14.3. Ad absurdum, v prípade nepoctivého dlžníka, by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadze určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu.

15.1. Žalobca taktiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň žalobca uvádza, že zosplatením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku.

15.2. Odvolateľ uviedol, že napriek judikovanému právu v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatení úveru v rozhodnutiach Ústavného súdu IV 476/2012 a Najvyššieho súdu 4 Obo 143/1998, nie je na pôdach okresných súdov ustálená súdna prax v ich uplatňovaní. V tejto súvislosti poukázal na Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn.: 41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018, na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 11Co/22/2018 zo dňa 28.06.2018, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 43Co/1/2018 zo dňa 25.01.2018, ako aj na odlišné stanovisko sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. B. D.: „Považujem za nevyhnutné najskôr konštatovať, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavru akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. 3. Taký postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilantibus iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevykonalnosti ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnene obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. 4. Preto ak nedôjde k racionálnemu zvratu v doterajšej judikatúre súdov, opäť vrátane ústavného súdu, existujúce bagatelné spory tak zahltia všetky súdy Slovenskej republiky (čo je už reálne) a ochromia nielen výkon ich spravodlivosti, ale narušia aj dôveru občanov v právo, právny poriadok, a tým aj v právny štát (čl. 1 ods. 1 ústavy).“

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia žalobca ako odvolateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Komárno zo dňa 11.07.2019, č. k. 13Cps/47/2019 v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alternatívne žiadal, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

17. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

18. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výrokoch vecne správne potvrdil.

19.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19.2. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 187 ods. 2 CSP).

20.1. Konceptia zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 387 ods. 2 CSP vychádza zo situácie, že ak odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, v takom prípade nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 CSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia.

20.2. Súd prvej inštancie v preskúmanej veci správne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia sú postačujúce aj pre odvolací súd, správne tiež aplikoval právne predpisy ako aj judikatúru a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí zvyšku žaloby, uvedenými v jeho odôvodnení.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Na margo vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozsudku odvolací súd iba dodáva, že zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu a je spojený s istinou úveru, od ktorej závisí aj samotný zmluvný úrok. Zmluvný úrok je vlastne odmena veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak teda veriteľ poskytne dlžníkovi úver, má nárok na vrátenie poskytnutej sumy úveru ako aj právo na zmluvné úroky, ak sa tak s dlžníkom dohodli, a to v dohodnutej výške. Úrok z omeškania je však odlišným právnym inštitútom oproti úroku z úveru a je definovaný v ustanovení § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého „Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis“.

23. V preskúmanej veci predmetom odvolania bol úrok z úveru vo výške 23 % ročne zo sumy 1.081,69 eura od 15.9.2015 do zaplatenia (k zosplateniu došlo 04.09.2015 a žalobca vo výzve na splatenie úveru zo dňa 04.09.2009 žiadal žalovaného o úhradu celej sumy záväzku vkladom na

účet, ktorého číslo uviedol, v lehote do 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy), čo vyplýva z vykonaného dokazovania prvoinštančného súdu, teda bolo potrebné posúdiť, či žalobca ako veriteľ, ktorý zosplatnil úver, má naďalej po zosplatnení od žiadaného obdobia 15.9.2015 nárok aj na zmluvné úroky v požadovanej výške z požadovanej a v konečnom dôsledku priznanej istiny.

24. Splatením úveru sa rozumie vrátenie úveru veriteľovi aj s úrokmi z úveru, ak boli dohodnuté medzi veriteľom a dlžníkom, pričom úroky z úveru treba chápať ako odplatu za poskytnutý úver. Zosplatnením úveru je však treba rozumieť určenie splatnosti celého dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach. Pri zosplatnení úveru s dohodnutými úrokmi z úveru teda dochádza k zrušeniu povinnosti splácať dlh v splátkach, v ktorých boli zakomponované úroky z úveru a veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie istiny úveru, vrátane úrokov z úveru, ktoré boli kapitalizované ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ má tak právo získať hneď späť požičanú peňažnú sumu a dlžník, v danom prípade spotrebiteľ, už nemá žiaden právny titul na to, aby mal naďalej veriteľom poskytnuté finančné prostriedky a veriteľ už nemá právo, aby si voči dlžníkovi uplatňoval nárok na úroky z úveru, ktoré by mu patrili, keby ich naďalej mal u seba dlžník, v danom prípade spotrebiteľ. Odvolací súd zastáva právny názor, že po zosplatnení úveru už veriteľ nemá nárok na úroky zo splátok úveru po zosplatnení, keďže od zosplatnenia úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

25. Ak teda spotrebiteľ už po zosplatnení úveru nemá právny titul mať u seba peňažné prostriedky z úveru, potom už ani nie je dôvod na to, aby dodávateľ (veriteľ) inkasoval úroky z úveru, ktoré by mu patrili len vtedy, ak by ich oprávnené mal a užíval ich dlžník (spotrebiteľ). V opačnom prípade by došlo k ústavne nekonformnému a nezákonnému stavu, kedy by sa de facto popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku (zosplatnenie úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo, avšak spotrebiteľ by nemal garantované žiadne práva, ktoré by mu vyplývali zo zmluvy pred takouto zmenou.

26. Jednorazovým zosplatnením úveru zo strany dodávateľa vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť celú sumu poskytnutého úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia a ak sa potom (po zosplatnení) spotrebiteľ omešká s plnením, má dodávateľ (veriteľ) nárok len na z omeškania zo sumy uvedenej v zosplatnení.

27. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že ak by došlo k dohode medzi dodávateľom (veriteľom) a spotrebiteľom (dlžníkom) o tom, že spotrebiteľ má popri úrokoch z omeškania platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky z úveru od zosplatnenia až do splatenia úveru, takáto dohoda by spôsobovala značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ktorého postavenie by výrazne zhoršovala a tak by vyvolávala hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany, ktorou spotrebiteľ nesporne je. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. Na tomto výklade sa ustálila aj súdna prax nič nemení ani citované ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, o ktoré opiera svoje odvolanie žalobca, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Tento výklad považuje za ústavne akceptovateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (pozri uznesenie IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012).

28. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietavej časti výroku rozsudku zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

29. K tvrdeniu žalobcu v odvolaní, že žalobca má nárok na odplatu v podobe riadnych úrokov dohodnutých v zmluve v zmysle Obchodného zákonníka odvolací súd poznamenáva, že toto právo mu nebolo upreté, pokiaľ ide o dohodnuté úroky do zosplatnenia istiny, avšak iná je situácia, pokiaľ ide o nárok na úroky z úveru po zosplatnení úveru, na ktoré už nárok nemá, keďže úrok z úveru je cena peňažných prostriedkov, ktoré poskytovateľ úveru dáva do dispozície toho, kto úver prijíma na dohodnutú dobu, a teda ak dôjde k zosplatneniu úveru, dochádza tým aj k zmene v obsahu tohto záväzkového vzťahu ohľadne dohodnutej doby, a práve preto už nemôže veriteľ požadovať úroky z úveru po zosplatnení, ale má nárok len na úroky z úveru do zosplatnenia úveru, keďže na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy majú použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa mali použiť normy obchodného práva, v danom prípade Obchodného zákonníka.

30.1. Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014 „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“

30.2. Odvolaciu súdu je známa rozdielna rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky pri rozhodovaní o úrokoch z úveru po zosplatnení úveru, avšak odvolací senát Krajského súdu v Nitre rozhodujúci v tejto veci zastáva dlhodobý právny názor, ktorý uviedol aj v tomto rozhodnutí a poukazuje aj na obdobné právne názory ohľadne uvedenej problematiky, ktoré boli prezentované v rôznych rozhodnutiach krajských súdov Slovenskej republiky (rozs. KS v Bratislave zo dňa 17.3.2017, sp. zn. 10Co/136/2017, rozs. KS v Trenčíne zo dňa 16.8.2018, sp. zn. 19Co/81/2018, rozs. KS v Prešove zo dňa 26.3.2018, sp. zn. 21Co/145/2017 či rozs. KS v Žiline zo dňa 18.11.2014, sp. zn. 5Co/530/2014).

31. Vzhľadom na hore uvedené právne závery odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

32. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP) odvolací súd nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

33. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).